

Beslutad av rektor

Dnr 363/11/2012

2012-03-13

POLICY FÖR ELEKTRONISK PUBLICERING VID SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA

Bakgrund och förutsättningar

Med *elektronisk publicering* avses utgivning eller offentliggörande av material i elektronisk form, ofta på Internet. Med *Open Access* (OA) avses elektronisk publicering av vetenskapliga publikationer på ett sådant sätt att de blir fritt tillgängliga och fritt kan användas för olika syften, t ex att läsa, ladda ner, skriva ut och att länka till. OA är alltså en form av e-publicering.

OA kan ses som en del av en bredare rörelse mot att göra akademiskt/vetenskapligt material mer lättillgängligt, strävanden som även inbegriper sådant som öppna lärresurser (OER) och öppen forskningsdata. Denna rörelse vinner mark också i den svenska akademiska världen och flera forskningsfinansiärer, bland dem Östersjöstiftelsen, kräver numera¹ att vetenskapligt granskade texter i tidskrifter och konferensrapporter, vars finansiering de bidragit till, görs fritt tillgängliga. Kraven på OA från finansiärerna är tydliga, även om det i dagsläget inte är bestämt i detalj hur de skall följas upp. Södertörns högskola ser positivt på OA; vetenskapligt material blir mer lättillgängligt, forskningsresultat sprids effektivt och högskolans forskning blir mer synlig.

Det *kan* råda en motsättning mellan kraven på OA från forskningsfinansiärerna å ena sidan och å den andra sidan den enskilde forskarens möjligheter att fritt kunna välja var den ska publicera sig. Ytterligare en komplicerande faktor kan regeringens system för fördelning av fakultetsanslag vara.² Man ska vara medveten om dessa motsättningar, men också om att det i de flesta fall inte behöver uppstå några problem. En del klargöranden behövs dock och det är mot den bakgrunden som föreliggande policy och riktlinjer utarbetats. De behandlar:

- Vad gäller för Södertörns högskolas egen utgivning?
- Vad gäller vid OA-publicering?
- Vilket är forskarens eget ansvar?
- Vilket stöd ges till forskarna?

Policy för elektronisk publicering vid Södertörns högskola

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLAS EGEN UTGIVNING

Publikationer som ges ut av högskolan³ – avhandlingar⁴, publikationskommitténs serier m.fl. – ska publiceras i fulltext i högskolans publikationsdatabas i DiVA. Kravet kvarstår oavsett hur formerna för högskolans publikationsverksamhet ordnas.

¹ Fr.o.m. 2011-års ansökningsomgång, se: <http://ostersjostiftelsen.se/ansokan/open-access>

² Vilket innebär att det, med den nuvarande modellen, är en fördel för ett lärosäte om dess forskare publicerar sig i de tidskrifter som Thomson Reuters har valt att indexera i sina databaser. Thomson Reuters lista och urvalsprocess finns på <http://science.thomsonreuters.com/mjl/>

³ Det övergripande ansvaret för högskolans vetenskapliga publicering har Publikationskommittén. Se vidare arbetsordningen för denna.

⁴ Se Rutiner för publicering av doktorsavhandlingar vid Södertörns högskola Dnr 1356/44/2010

ÖVRIG PUBLICERING

Kraven på OA gäller i första hand tidskriftsartiklar och konferensrapporter. Monografier och bokkapitel omfattas för närvarande inte av kraven på OA-publicering från finansierare.

Det finns olika sätt att publicera OA. Primär OA innebär att publikationen i sig, t.ex. en tidskrift, är OA eller att man betalar för att göra den egna artikeln tillgänglig i en tidskrift som annars kräver prenumeration. I samband med primär OA kan författaravgifter förekomma och bidrag för sådana kan sökas från Publikationskommittén, ibland även från forskningsfinansieraren.

I dagsläget är det dock vanligare med OA genom parallellpublicering, d.v.s. att en vetenskaplig text som publicerats på annat ställe görs fritt tillgänglig, ofta i en databas som forskarens eget lärosäte tillhandahåller. På Södertörns högskola ska publikationsdatabasen i DiVA användas för det syftet. I princip innebär det att man lägger till en fulltext till en publikation som registreras där i enlighet med riktlinjerna för publikationsdatabasen⁵. Dessutom ska följande beaktas:

- Parallellpublicering ska ske i DiVA, inte på någon annan del av högskolans webbplats.
- Endast material som redan är publicerat på annat håll får läggas in av forskaren själv. Primär publicering i DiVA kan endast ske i någon av högskolans serier (se ovan).
- Författaren/författarna måste försäkra sig om att villkoren för publicering i en viss tidskrift inte strider mot finansierarens krav på OA-publicering. Oftast är det tillåtet att parallellpublicera, men ibland kan det bli nödvändigt att komplettera med ett tilläggsavtal.⁶
- Vilken version som får parallellpubliceras kan skilja sig åt mellan förlag, men ofta gäller den sista versionen som skickats till tidskriften, d.v.s. den sista godkända och rättade manuskriptversionen. Ibland tillåts parallellpublicering först efter en embargo tid på 6 eller 12 månader.⁷
- Författaren/författarna måste ta hänsyn till rättigheter till sådant som kartor, tabeller, figurer och bilder.
- Endast konferensbidrag som har publicerats i proceedings eller konferensmeddelande läggs in i DiVA.
- Allt material som parallellpubliceras ska förses med ett försättsblad med information om ursprungspubliceringen och att det rör sig om en parallellpublicerad version från Södertörns högskola. Försättsbladet infogas av en DiVA-administratör.

I linje med högskolans syn på OA är det önskvärt att parallellpublicering sker även då sådana krav inte finns uttalade från forskningsfinansierarens sida. Det ska även framhållas att OA-publicering av bokkapitel och monografier är fullt möjlig. Ofta kan man komma överens med förlaget om att boken får parallellpubliceras efter en viss tidsperiod. I de fall där den förlagspublicerade boken har finansiering från högskolan bör man beakta möjligheten att framförhandla en sådan lösning.

⁵ Se *Beslut angående registrering av publikationer i publikationsdatabasen DiVA* Dnr: 768/40/2011

⁶ Se vidare t.ex. <http://www.kb.se/openaccess/Hur-publicerar-man-i-open-access/Den-grona-vagen/Tillaggsavtal/>

⁷ Förlagens villkor kan kontrolleras i tjänsten SHERPA/RoMEO, <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>